Càritas
Diocesana de Girona

AUTORS
Observatori de la Pobresa
i l'Exclusió Social de Càritas
Diocesana de Girona

Informes d'Impacte

#04. ABRIL 2023

AMB PROU FEINES

Atur i precarietat laboral
de les persones ateses per
Càritas Diocesana de Girona

#04

3 PRESENTACIÓ

5 RESUM EXECUTIU

7 SITUACIÓ LABORAL

- **8** *PERSONES EN SITUACIÓ D'ATUR*
- **11** *PERSONES QUE TREBALLEN*
- **15** *IMPACTE DE L'ATUR I LA PRECARIETAT LABORAL*

22 CONCLUSIONS I PROPOSTES

23 FITXA TÈCNICA

Fotografies coberta *Ksenia Chernaya (Pexels)*

Fotografia *Mikhail Nilov (Pexels)*

1

PRESENTACIÓ

«El treball és una necessitat, part del sentit de la vida en aquesta terra, camí de maduració, de desenvolupament humà, de realització personal.»

Papa Francesc

La missió de Càritas Diocesana de Girona és acollir les persones que es troben en situació o risc de pobresa i exclusió social, especialment les més vulnerables, acompanyant-les en el seu procés de promoció i desenvolupament integral, analitzant i incidint en les causes de la pobresa i treballant per la justícia social. L'entitat té com a objectiu permanent adaptar la seva acció als reptes socials de cada moment, acompanyant eficaçment les persones ateses i donant respostes adequades que garanteixin el desenvolupament integral i la promoció de les persones, així com l'exercici dels seus drets. Per això també pretén denunciar les causes que generen, o poden generar, pobresa i exclusió i treballar per la seva eradicació, instant a l'Administració que assumeixi les seves responsabilitats i posi a les persones en el centre de la seva actuació.

En aquest sentit, des de l'Observatori de la Pobresa i l'Exclusió Social de l'entitat, una de les eines que s'identifiquen per donar suport a la implementació d'aquests objectius són els informes d'impacte que analitzen, des d'una perspectiva propositiva, la realitat social de les persones acompanyades des dels projectes de l'entitat.

L'atur i la precarietat laboral són problemes socials que afecten de forma punyent a les persones acompanyades per Càritas Diocesana de Girona. L'atur pot tenir un impacte devastador en la salut física, emocional i mental de les persones que el pateixen, així com en la seva autoestima i autoconfiança. La manca d'oportunitats laborals dignes i estables pot dur a situacions de pobresa i exclusió social, amb dificultats per afrontar les necessitats bàsiques com ara l'alimentació, l'habitatge o la salut.

A més, la precarietat laboral, com ara la temporalitat, els sous baixos, les hores irregulars i la falta d'estabilitat en el treball, genera inseguretat econòmica i emocional en les persones que la pateixen. Això pot dificultar la planificació de les despeses i genera una sensació d'incertesa en el futur. L'impacte de l'atur i la precarietat laboral també pot afectar les relacions familiars i socials, provocant tensions i conflictes, així com un sentiment de marginació i discriminació social.

Sensibles a aquesta realitat, des de l'Observatori de la Pobresa i l'Exclusió Social, durant els mesos de novembre i desembre de 2022 es va realitzar un treball de camp a partir d'una mostra representativa i significativa de les 28.000 persones que Càritas Diocesana de Girona atén anualment. Es van realitzar 417 entrevistes telefòniques que han permès l'anàlisi que ha fonamentat l'elaboració d'aquest quart informe d'impacte.

2

RESUM EXECUTIU

L'informe analitza la situació laboral de les persones ateses per Càritas Diocesana de Girona per constatar que poc més de la meitat (50,3%) estava treballant en el moment de realització de l'enquesta i l'altra meitat (49,7%) no treballava en aquell moment.

SITUACIÓ DE LES PERSONES EN SITUACIÓ D'ATUR
(49.7% DEL TOTAL DE PERSONES ATESES)

Més de la meitat (53.5%) són aturats de llarga durada, doncs fa més d'un any des de la darrera feina.

9 de cada 10 persones (93.1%) han treballat alguna vegada al llarg de la seva vida. En canvi el 8.7% restant no ho han fet mai (dones amb càrregues familiars).

Els recursos més emprats per a la cerca de feina són la xarxa de contactes (65.1% de les persones aturades) i les borses o agències de col·locació (55%). Significativament només 1 de cada 3 persones en situació d'atur recorren a les empreses de treball temporal (37,2%) o als Serveis Públics d'Ocupació (32.6%).

Quant a les possibilitats d'incorporació al mercat laboral davant una eventual oferta de feina, les dades mostren que 2 de cada 3 persones aturades podrien fer-ho de forma immediata

SITUACIÓ DE LES PERSONES QUE TREBALLEN ACTUALMENT
(50.3% DEL TOTAL DE PERSONES ATESES)

Només el 29,6% de les persones ateses per Càritas que actualment treballen tenen un contracte indefinit. Un 31,4% treballa amb un contracte de tipus temporal. Un 7,5% disposa de contracte fix discontinu.

3 de cada 4 persones treballadores acompanyades per l'entitat tenen la seva dedicació laboral al sector serveis.

2 de cada 3 persones treballen a jornada completa. El terç restant treballa en jornada parcial, amb diferents dedicacions horàries.

2 de cada 3 contractes parcials són inferiors a 20 hores i, en conseqüència, amb una remuneració econòmica també proporcional a la jornada.

Pràcticament la meitat (46.7%) de les persones manifesten un grau de valoració alt amb relació a la feina que desenvolupen.

IMPACTE DE L'ATUR I LA PRECARIETAT LABORAL
(TOTAL DE PERSONES ATESES PER L'ENTITAT)

1 de cada 4 persones ha desenvolupat 2 o més feines durant el darrer any.

D'altra banda, un terç de les persones acompanyades no van tenir cap feina remunerada durant aquest període.

En 1 de cada 3 llars (32,3%) cap membre de la llar ha treballat durant el darrer any.

El 15,8% de les famílies no va tenir cap ingrés el mes anterior, mentre que el 10,8% va tenir ingressos inferiors a 450€.

1 de cada 5 llars es manté amb ingressos fruit de l'ocupació informal.

En un 41% de les llars només un membre de la llar ha treballat durant el darrer any.

En 1 de cada 3 casos (32,3%) cap membre de la llar ha treballat durant els darrers 12 mesos.

Quant a l'afectació d'aquesta manca d'ingressos en el seu dia a dia i les limitacions que això suposa, les dades mostren que:

– 3 de cada 4 famílies no pot fer front a les despeses que representa l'habitatge.
– 2 de cada 3 no pot fer front a les despeses alimentàries de forma adequada.
– 1 de cada 5 no pot fer front a les despeses mèdiques que suposen els tractaments farmacològics.
– 1 de cada 5 no pot fer front a les despeses de material escolar dels seus fills i filles.

Per tant, les dades mostren que només 1 de cada 3 famílies ateses per Càritas disposa d'una quantitat igual o superior al salari mínim interprofessional (d'una sola persona) per fer front a les necessitats de tota una família. El cas més extrem correspon al 15.8% de les llars, que viuen sense cap ingrés econòmic identificat.

3 de cada 4 llars ateses per Càritas (76,3%) considera que té ingressos que els no els permet viure dignament.

3

SITUACIÓ LABORAL

En primer lloc aquest informe analitza la situació laboral de les persones ateses per Càritas Diocesana de Girona per constatar que poc més de la meitat (50,3%) estava treballant en el moment de realització de l'enquesta i l'altra meitat (49,7%) restant no treballava en aquell moment.

Si s'analitza exclusivament la situació de les persones que no estaven treballant les dades mostren que 3 de cada 4 es troben en situació d'atur. Tal i com recull la gràfica que es mostra a continuació, la resta de les persones no treballen per qüestions relacionades amb la salut, per dedicació exclusiva als seus estudis actuals, o bé per trobar-se ja en edat de jubilació.

3.1. PERSONES EN SITUACIÓ D'ATUR

En aquest apartat, l'informe analitza exclusivament la situació de les persones que es troben en situació d'atur.

En primer lloc analitza el temps transcorregut des de la darrera feina remunerada. Les dades mostren que més de la meitat de les persones ateses (53.5%) són aturats de llarga durada, doncs fa més d'un any des de la darrera ocupació remunerada. En concret un 10.2% fa més de tres anys que no treballa i el 25.7% en fa més de quatre.

En qualsevol cas, l'atur de llarga durada té un impacte significatiu en la vida de les persones afectades. A nivell individual, pot acabar provocant situacions d'aïllament social, dificultats econòmiques que afecten la seva capacitat per satisfer les seves necessitats bàsiques i, fins i tot, problemes de salut mental. A més, aquesta situació pot afectar negativament la capacitat de les persones per trobar feina en el futur, ja que es pot produir una pèrdua d'habilitats i coneixements tècnics. En el cas de les persones en situació de risc d'exclusió, a més, els efectes de l'atur de llarga durada poden ser encara més severs. Les persones que ja pateixen situacions de vulnerabilitat tenen més probabilitats de patir els efectes negatius d'aquesta situació, com ara l'augment de la pobresa, la marginació social i l'exclusió del mercat laboral. A més, aquests efectes poden ser transmesos a les generacions futures, perpetuant així un cercle de pobresa i exclusió.

Seguint amb l'anàlisi de la situació de les persones en situació d'atur, les dades mostren que 9 de cada 10 persones que s'hi troben (93.1%) sí han treballat alguna vegada al llarg de la seva vida. En canvi el 8.7% restant no ho han fet mai.

Les dades permeten esguardar amb més detall la realitat i definir certs aspectes comuns de perfil. D'entre les persones aturades que han tingut experiència laboral en algun moment de la seva vida, pràcticament la meitat (46,5%) fa menys d'un any que ha treballat. En l'altre extrem trobem que 1 de cada 3 (35,9%) fa més de 3 anys que no treballa. Centrant la mirada en aquest col·lectiu (persones aturades que han treballat en algun moment, però fa més de 3 anys que no ho fan) amb l'objectiu d'identificar aspectes rellevants que permetin conèixer amb més detall les dificultats d'accés al mercat laboral, les dades mostren que 3 de cada 4 són majors de 45 anys i el 83,3% no ha fet cap formació professional/laboral en el darrer any. Per tant, sembla evident que l'edat i la manca d'espais formatius de reciclatge esdevenen factors decisius en les situacions d'atur de llarga durada.

Temps transcorregut des de la darrera feina

Analitzant ara el perfil del 8.7% de persones aturades que no han treballat en cap moment de la seva vida, les dades mostren que:

– El 94,2% són dones que viuen en una estructura familiar de parella amb fills.
– El 88,3% disposa de situació administrativa regularitzada (permís de treball i residència).
– En el 82,3% dels casos la persona aturada no és la sustentadora principal de la llar.
– Un 52,3% no té estudis (però un 47,7% sí que en té)
– Només el 29,4% ha estat buscant feina els darrers mesos. La resta no ho ha fet, majoritàriament (90%) per raons familiars.

Aquestes dades de perfil mostren de forma clara raons de gènere i rol que esdevenen decisives a l'hora d'explicar les dificultats d'accés al mercat laboral.

Per continuar amb l'anàlisi de totes les persones en situació d'atur que són ateses per Càritas Diocesana de Girona, aquest informe repara en els recursos més freqüentment utilitzats en la cerca de feina.

Recursos emprats en la recerca de feina

La gràfica mostra que els recursos més emprats per a la cerca de feina són la xarxa de contactes (emprats pel 65.1% de les persones aturades) i les borses o agències de col·locació (55%).

Significativament només 1 de cada 3 persones en situació d'atur recorren a les empreses de treball temporal (37,2%) o als Serveis Públics d'Ocupació (32.6%)

Examinant amb més detall aquesta dada, l'informe mostra que d'entre les persones aturades ateses per Càritas només el 45.2% es troben inscrites com a demandants d'ocupació. El 54.8% restant no ho estan; malgrat que dos terceres parts d'aquestes són persones en situació administrativa regular i, per tant, podrien estar-hi inscrites. S'evidencia doncs que no tothom que busca feina es pot identificar com a demandant d'ocupació.

Quant a les possibilitats d'incorporació al mercat laboral davant una eventual oferta de feina, les dades mostren que 2 de cada 3 persones aturades podrien fer-ho de forma immediata. D'entre les que

no podrien fer-ho immediatament, un 17% al·leguen motius vinculats a la conciliació familiar i un 12.3% qüestions de salut (malalties o incapacitats temporals).

Fotografia *Pexels*

En relació amb les preferències de les persones aturades quant als sectors d'activitat en una possible futura ocupació, les dades mostren que una feina en l'àmbit de l'hostaleria seria la feina més desitjada (40,5%), seguida de la indústria (29,7%) i les feines vinculades al servei domèstic (20,3%).

Sectors d'ocupació desitjats

3.2. PERSONES QUE TREBALLEN

En aquest segon apartat l'informe centrarà la mirada en la situació de les persones acompanyades per Càritas Diocesana de Girona que estaven treballant en el moment de realització de l'enquesta (el 50,3% del total). L'objectiu és aprofundir especialment en les condicions laborals d'aquestes ocupacions, així com l'impacte en les condicions de vida d'aquestes persones.

Quant al tipus de contracte de les persones laboralment actives, es pot observar que només el 29,6% de les persones en situació d'atur ateses per Càritas tenen un contracte indefinit. Un 31,4% treballa amb un contracte de tipus temporal. Un 7,5% disposa de contracte fix discontinu. Tant els contractes temporals com els fixos discontinus són considerats contractes laborals temporals, ja que no ofereixen una estabilitat laboral permanent a les persones treballadores. A més, en ambdós casos, el treballador només està contractat per a un període de temps determinat. No obstant, els contractes temporals estan dissenyats per a una finalitat concreta i limitada en el temps, mentre que els fixos discontinus són utilitzats per a cicles de producció recurrents.

Les dades destaquen també que un 16,9% treballa en ocupacions irregulars o informals (sense cap tipus de contracte laboral). Un 8% desenvolupa tasques de neteja a la llar; sovint sense contracte o amb contractacions interiors a les hores reals de dedicació .

Pel que fa als sectors d'ocupació de les persones ateses per Càritas, les dades mostren que el 17,6% es dediquen a la Indústria, el 17,1% treballa en serveis de la llar (neteja), mentre que el 16,6% treballa en

Tipus de contracte

Sector laboral

serveis en general. El sector de l'hostaleria compta amb un 12,8% dels treballadors atesos, mentre que el 11,7% es dediquen a serveis a les persones (menors, persones grans). El comerç suposa el 6,2% dels llocs de treball, mentre que la construcció només el 4,7%.

Per tant, 3 de cada 4 persones treballadores acompanyades per l'entitat tenen la seva dedicació laboral al sector serveis.

Per complementar l'anàlisi de la qualitat de l'ocupació de les persones treballadores acompanyades per Càritas, la següent gràfica mostra les hores setmanals de contracte, desglossades per tipus de jornada.

En primer lloc, cal destacar que 2 de cada 3 persones treballen a jornada completa, amb dedicació laboral completa a l'empresa o organització on estan contractades. D'aquestes persones, el 76,2% treballen jornades d'entre 31 i 40 hores a la setmana, mentre que el 23,8% treballa jornades de més de 40 hores setmanals; en alguns casos per sobre de les hores legalment permeses.

D'altra banda, 1 de cada 3 persones treballen en jornada parcial, amb diferents dedicacions horàries. D'aquestes, el 24,3% treballen jornades d'entre 1 i 10 hores a la setmana, el 42,8% treballen jornades d'entre 11 i 20 hores a la setmana, i el 32,9% treballen jornades d'entre 21 i 30 hores setmanals. Això indica que la majoria de les persones que treballen a jornada parcial ho fan durant un nombre baix d'hores a la setmana. Per tant, les dades mostren que 2 de cada 3 contractes parcials són inferiors a 20 hores i, en conseqüència, amb una remuneració econòmica també proporcional a la jornada.

Tot i així, les dades obtingudes en l'anàlisi mostren que la majoria d'aquestes persones sí tenen una experiència laboral prèvia en el sector en el qual treballen actualment, així com una formació adequada per desenvolupar les seves tasques.

A més, la següent gràfica mostra també l'experiència laboral acumulada d'aquestes persones, fruit d'ocupacions anteriors i, alhora, llavor per a futures oportunitats laborals. És en els sectors d'hostaleria, neteja de la llar i indústria on les persones ateses per l'entitat acumulen més experiència prèvia i coneixements.

Aquestes dades permeten dibuixar un mercat laboral precaritzat on l'experiència prèvia i la formació tècnica no sempre són garantia d'estabilitat laboral o d'una contractació estable. Així doncs, si bé existeix una vinculació clara entre la manca de formació i experiència i les dificultats per aconseguir una inserció laboral estable, no és menys cert que moltes persones amb un bon nivell de qualificació i experiència poden patir també situacions de precarietat laboral, amb contractes temporals que no els permeten estabilitat ni garanties de futur. Per tant, és necessari abordar la problemàtica de la precarietat laboral per garantir un mercat laboral més estable i just per a totes les treballadores; especialment per aquelles persones en situació de més vulnerabilitat.

Un cop valorades les dades amb relació a la qualitat de l'ocupació de les persones treballadores ateses per l'entitat, les següents gràfiques fan una aproximació a la valoració qualitativa que en fan les pròpies persones.

Pràcticament la meitat (46.7%) de les persones manifesten tenir un grau de valoració alt amb relació a la feina que desenvolupen. Només 1 de cada 5 valora negativament la seva ocupació actual. A més, la següent gràfica analitza també la percepció del tracte rebut des de l'empresa on cada persona desenvolupa la seva activitat professional. 4 de cada 5 persones valoren com a correcte o molt correcte el tracte rebut a la seva feina.

Percepció del tracte personal en la feina actual

L'anàlisi d'aquestes dades permet destacar dos aspectes clau que podrien generar certa contradicció. D'una banda, que la precarietat laboral és una realitat per a moltes de les persones treballadores acompanyades per l'entitat, amb contractes temporals i parcials que no ofereixen estabilitat; fet que pot provocar sensació d'inseguretat i dificultar la planificació dels seus projectes personals i professionals i, d'altra banda, l'alt grau de valoració que les persones fan de la seva ocupació actual.

3.3. IMPACTE DE L'ATUR I LA PRECARIETAT LABORAL

Les dades que s'han anat presentant fins al moment, sobre la situació laboral de les persones ateses per Càritas Diocesana de Girona, permeten fer un parell d'afirmacions clares. D'una banda la presència d'una problemàtica d'atur que afecta pràcticament a la meitat de les persones acompanyades i, d'altra banda, amb relació a l'altra meitat de persones, les que treballen actualment, la constatació de la presència d'elements compatibles amb la precarietat laboral. En aquest tercer apartat l'informe analitza les conseqüències de l'atur i la precarietat laboral en les persones i famílies que ho pateixen.

Per aquest motiu, a diferència dels apartats anteriors on s'analitzaven per separat les persones en situació d'atur i les que estaven treballant en el moment de realització del treball de camp, en aquest tercer apartat les dades analitzades corresponen a la totalitat de les 28.000 persones acompanyades per l'entitat. També a diferència dels apartats anteriors, les preguntes que es van realitzar a les persones entrevistades no feien referència al moment actual, sinó a un període de temps anterior (tres mesos o un any, en funció de la pregunta); doncs l'objectiu és incidir en l'impacte de la situació laboral en les seves vides de forma continuada.

Nombre de feines diferents (any anterior)

En termes d'estabilitat laboral, la gràfica adjunta analitza el nombre de feines que la persona va tenir en els 12 mesos anteriors a la realització de l'enquesta. Les dades mostren que la majoria de les persones ateses (45.1%) havia tingut només una feina durant aquest període.

D'altra banda, 1 de cada 4 havien desenvolupat 2 o més feines durant aquell any. La meitat d'aquestes persones va haver de compaginar almenys dos feines de forma simultània; el 60% de les vegades combinaven diferents ocupacions dins del mateix sector d'activitat i, en l'altre 40% dels casos, simultaniejaven feines de diferents sectors d'activitat.

D'altra banda, un terç de les persones acompanyades no van tenir cap feina remunerada durant aquest període.

A partir d'aquest punt, l'informe analitza l'ocupació de les persones ateses per l'entitat des d'una perspectiva familiar. Les problemàtiques d'atur, així com l'impacte de la precarietat laboral tenen una afectació que va més enllà de la persona que la pateix; els efectes arriben a tots els membres de la unitat familiar.

En aquest sentit, una altra gràfica esguarda el nombre de membres que treballen a cadascuna de les llars. Les dades mostren que en un 41% dels casos només un membre de la llar ha treballat durant el darrer any. En un 20.3% de les llars treballen dos membres i només en un 6,3% dels casos hi treballen tres o més persones.

En l'altre extrem les dades reflecteixen que en 1 de cada 3 casos (32,3%) cap membre de la llar ha treballat durant el darrer any.

No resulta difícil imaginar les dificultats econòmiques que pot presentar una llar on només treballa una persona, sovint amb contractes eventuals (uns mesos sí i altres no) o feines amb dedicació parcial. Però encara és més fàcil imaginar aquestes dificultats en llars on fa més d'un any que cap dels membres disposa d'una ocupació remunerada.

er aquest motiu l'estudi també analitza els ingressos disponibles en les llars acompanyades per l'entitat. Per facilitar les respostes de les persones entrevistades (conscients de la dificultat de calcular –i comunicar– ingressos anuals) aquesta pregunta es va fer amb relació als ingressos mensuals, corresponents al mes anterior a la realització d'estudi.

El 15,8% de les famílies no va tenir cap ingrés el mes anterior, mentre que el 10,8% va tenir ingressos inferiors a 450€. Aproximadament, 1 de cada 3 famílies va viure amb ingressos d'entre 450€ i 1.000€. Un 14,6% de les famílies va comptar amb ingressos d'entre 1.000€ i 1.200€, mentre que el 21,8% va tenir ingressos superiors als 1.200€.

Membres de la llar que treballen

Ingressos econòmics de la llar

Per tant, les dades mostren que només 1 de cada 3 famílies ateses per Càritas disposa d'una quantitat igual o superior al salari mínim interprofessional (d'una sola persona) per fer front a les necessitats de tota una família. El cas més extrem correspon al 15.8% de les llars, que viuen sense cap ingrés econòmic identificat.

En relació amb aquests ingressos, l'estudi analitza també el seu origen.

Dos terceres parts de les llars (68.2%) disposaven d'ingressos provinents de l'ocupació formal. 1 de cada 5 llars comptava amb ingressos fruit de l'ocupació informal. Un 16.8% de les llars disposava d'alguna prestació o subsidi i, en un 4% dels casos, l'economia familiar comptava amb una pensió de jubilació.

Origen dels ingressos de la llar

A partir de les consideracions fetes fins al moment, no resulta sorpresiu que a la pregunta de si "considera que els ingressos derivats de l'activitat laboral els permeten viure dignament", la resposta va ser clara i contundent. 3 de cada 4 llars ateses per Càritas (76,3%) considera que té ingressos que els no els permet viure dignament.

Valoració dels ingressos

Quant a l'afectació d'aquesta manca d'ingressos en el seu dia a dia i les limitacions que això suposa, les dades mostren que:

– 3 de cada 4 famílies no pot fer front a les despeses que representa l'habitatge.
– 2 de cada 3 no pot fer front a les despeses alimentàries de forma adequada.
– 1 de cada 5 no pot fer front a les despeses mèdiques que suposen els tractaments farmacològics.
– 1 de cada 5 no pot fer front a les despeses de material escolar dels seus fills i filles.

Les dades han anat evidenciant que l'atur i la precarietat laboral són factors que afecten la capacitat de les famílies per fer front a les despeses de cobertura de les seves necessitats bàsiques. Aquestes situacions provoquen pobresa i un clar risc d'exclusió social.

En molts casos, les famílies que es troben en aquesta situació no poden fer front a les despeses més bàsiques, com ara el pagament del lloguer o la hipoteca, la factura de la llum, l'aigua o el gas, i la compra d'aliments i productes d'higiene, entre d'altres. Això pot generar un estrès emocional important i dificultats per mantenir unes condicions de vida digna.

Afectació de la manca d'ingressos a la llar

Fotografia *Andrea Piacquadio (Pexels)*

Com s'ha anat evidenciant, les situacions d'atur i l'ocupació precària (majoritàriament inestable i poc remunerada) generen dificultats en la cobertura de necessitats bàsiques de les famílies que, a més, les obliga en alguns casos a buscar ingressos complementaris.

Les dades mostren que un terç de les famílies ateses per Càritas reben algun tipus d'ajuda social. El 23,7% ho fan amb regularitat i el 10,3% de forma esporàdica.

La resta, dos terços de les famílies acompanyades per l'entitat, no té cap tipus d'ingrés complementari per fer front a aquestes dificultats econòmiques.

Complementació dels ingressos

L'anàlisi de les dades també permet identificar la tipologia d'aquests ingressos.

Tipus de complement

Només 1 de cada 5 de les persones ateses per Càritas Diocesana de Girona perceben la Renda Garantida de Ciutadania (21.5%). Únicament el 7.6% l'lngrés Mínim Vital.

Un 13.9% rep ingressos provinents d'Ajudes de lloguer i un 10,4% disposa d'algun tipus de pensió.

En la categoria d'altres rendes o ajudes s'hi concentren, sobretot, ajudes puntuals i/o esporàdiques (serveis socials o serveis d'ajuda econòmica d'entitats socials) que en cap cas permeten tenir uns ingressos estables capaços de garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les famílies que pateixen pobresa econòmica.

Fotografia *Tiger Lily (Pexels)*

4

CONCLUSIONS I PROPOSTES

El present informe, que analitza l'impacte de l'atur i la precarietat laboral en les persones ateses per Càritas Diocesana de Girona, destaca la duresa del dia a dia d'aquestes persones, que sovint pateixen una situació de vulnerabilitat permanent. A més, el risc de cronificació d'aquestes situacions és alt, ja que la falta d'oportunitats laborals dificulta la seva integració social. Així mateix, el risc de perpetuació del cercle de l'exclusió també és elevat, ja que aquests problemes afecten no només l'individu, sinó també la seva família i, per tant, la transmissió intergeneracional de la pobresa i l'exclusió social. L'informe qüestiona el paradigma que assegura que la recuperació de la feina és la solució a la pobresa i l'exclusió social, la presència de precariat, persones treballadores amb sous que no permeten garantir la cobertura de les necessitats bàsiques (en molts casos atesos per serveis socials o entitats com Càritas) evidencia que l'accés a una feina no sempre garanteix la sortida del cercle de l'exclusió. Aquest fet justifica la necessitat de repensar les polítiques públiques en matèria d'ocupació i d'inclusió social, posant l'accent en altres aspectes importants, com ara millorar les condicions laborals, oferir més protecció social, garantir la qualitat en l'accés a l'educació i la formació i proporcionar un acompanyament personalitzat que permeti superar situacions de vulnerabilitat. Aquest quart informe d'impacte de l'Observatori de la Pobresa i l'Exclusió Social de Càritas Diocesana de Girona té una voluntat propositiva. Per aquest motiu acaba amb un seguit de propostes que tenen com a objectiu la lluita contra aquestes situacions d'exclusió, especialment quan la pateixen persones en situació de vulnerabilitat.

1. **Promoure mesures de redistribució de la renda que incideixin en la valorització del treball.**
2. **Vetllar per l'adequació permanent del Salari Mínim Interprofessional.**
3. **Impulsar mesures de conciliació de la vida laboral i familiar, especialment vinculades a la cura de fills i filles.**
4. **Fomentar les polítiques actives i passives d'ocupació. Superació el model de convocatòries en favor dels contractes programa.**
5. **Garantir una formació professionalitzadora per a les persones aturades, adequada a tots els nivells competencials (pràctica, curta i per a totes les edats).**
6. **Incentivar les aliances publicoprivades (administració pública, món empresarial i III Sector) més enllà de la Responsabilitat Social Corporativa o les ajudes econòmiques.**
7. **Promoure una contractació pública responsable.**
8. **Impulsar l'emprenedoria i el cooperativisme.**
9. **Millorar l'accés a la Protecció social. Mesures que permetin combinar de forma adequada les rendes de protecció i les que se'n deriven del treball.**
10. **Garantir un transport públic de qualitat en zones que concentren un alt teixit empresarial.**

5

FITXA TÈCNICA

UNIVERS: dades de 27.998 persones ateses per Càritas Diocesana de Girona.

MOSTRA ALEATÒRIA (estadísticament significativa i representativa): 417 entrevistes telefòniques.

TREBALL DE CAMP: novembre i desembre de 2022.

OBJECTIU: Conèixer la situació laboral de les persones ateses a Càritas amb relació a l'ocupació/atur, així com la qualitat de l'ocupació de les persones actives (hipòtesi de la investigació: presència d'elements compatibles amb la precarietat laboral).

Càritas
Diocesana de Girona

www.caritasgirona.cat

/caritasgirona

@caritasgirona

@caritasgirona

Càritas Diocesana de Girona

c/ Pujada de la Mercè, 8 . 17004 Girona

Tel. 972 20 49 80